

''Matkailuajosta'' Euroopanmestaruusralliksi

Suurajot oli alkuvuosina kuolla osanottajapulaan

JYVÄSKYLÄN SUURAJOJEN tie merkittäväksi Euroopanmestaruuskilpailuksi alkoi jyväskyläläisen johtaja Pentti Barckin ajatuksista saada aikaan tarkoituksenmukainen karsintakilpailu suomalaisille Monte Carlon ajon aikoville. Yhteensä 30 suomalaista paria ilmoittautui halukkaaksi vuoden 1951 MC-ralliin. Maamme kiintiö oli kuitenkin vain 10 paria ja neljä voitiin sijoittaa Ruotsin kiintiöön, joten karsinta oli ankara, mutta perusteet hieman epämääräiset, sillä maassamme ei ollut ainuttakaan rallikilpailua. Aikaisemmin oli AK:n piirissä suunniteltu Jäämeren rallin ajamista kansainvälisenä kilpailuna, mutta tästä suunnitelmasta ei tullut mitään. Sen sijaan jyväskyläläiset, ennen muita Pentti Barck, saivat Aulangolle kokoontuneet entiset suomalaiset Monte Carlon kävijät vakuuttuneiksi Jyväskylän Suurajojen mahdollisuuksista.

Nopeasti improvisoitu kilpailu lähti käyntiin 1.9. 1951 klo 5.01, jolloin Heikki Korppoo-Jukka Pulkkinen lähtivät ensimmäisenä parina 1666 km:n pituiselle reitille. Pulkkinen, hankin entinen MC-rallin ajaja, on sittemmin ollut kiinteästi mukana Jyväskylän Suurajojen järjestelyissä toimien useina vuosina kilpailun valvojana. Kilpailu oli ''herrasmiesten'' matkailuajo.

Maailman paras rallijoukkue vuonna 1965 Suurajoissa. Auton katolla voittojapari Timo Mäkinen — Pekka Keskitalo, vasemmalla puolella toiseksi tullut pari Rauno Aaltonen — Anssi Järvi ja oikealla virnisteleve silloin paras ulkolainen Paddy Hopkirk kartanlukijansa Kauko Ruutsalon kanssa.

Reitti suuntautui Lappiin, Rovaniemellä sijaitsevaan kiertopisteeseen ja sieltä jatkettiin Kajaanan kautta Kuopioon. Ensimmäinen erikoiskoe suoritettiin Puijolla, missä ajettiin 50-70 km:n välillä ja kaikki 26 1400 metrin mittainen mäki- ja kumpikokeita. Toisen erikoiskoe olikin sitten vas-

perän koko Suurajojen historiasa Arvo Karlsson voitti Puljon mäki- ja jarrutuskokeen. Silloisen pistelaskun mukaan molemmilla oli yksi virhepiste, mutta ta voitto meni Karlssonille, sillä hän oli ajanut matkasuudet lähemmäksi alinta ihanneajonjakoa. Seuraavana vuonna kilpailun ratamestari tekniikko K. Kujala pidenä reittiä 2000:een kilometriin ja jälleen oli suuntana pohjoiseen. Mielenkiintoa ajaja kohtaan kuitenkin tunnettiin, sillä 44 paria ilmestyi lähtöviivalle, vaikka ajo nykyisen mittapuun mukaan oli varsin yksitoikkoisen. Ajon helpoista Koko reitillä ei ollut kuin kaksi erikoiskokeita: yksi pikataival ja kiihtyvyyttä- ja jarrutuskoe nyky-

Seppo Ahonen lyhensi reittiä 1800 kilometriin, mikä ajettiin kahtena Jyväskylästä alkavana ja Jyväskylään päättyvänä reitinä kuten nykyisinkin. Pikataivalleiden lukumäärää lisättiin neljään, mäki- ja kiihtyvyyttä- ja jarrutuskokeita kumplakin kaksi, lisäksi oli taasen nopeuden kokeita kolme. Luokajakoa lisättiin seitsemään.

Vaikka muutokset olivat urheilullisesti tärkeitä ja ne tekivät ajoista mielenkiintoiset ja vauhdikkaat eivät ne kuitenkaan lisääneet osanottajien määrää. Päivätoim. Osanottajamäärä putosi 78:sta 60:een. Taistelu voitosta muodostui kuitenkin ankaraksi ja sen vei 5,1 pisteen marginaalilla tunnettu st-pari Elo-Nuortila ennen Kalpalan veljeksiä. Pikataipaleiden lisäksi toi keskeyttäneitä enn-

tymäärän kaikkiaan 21 paria. Seuraavana vuonna jatkettiin samaa laua. Erikoiskokeita lisättiin 18:aan ja osanottajamääräkin kasvoi 67:ään. Voitto meni tällä kertaa toistamiseen Kalpalan veljeksille.

☆ Voitto Ruotsiin
Uudentyyppinen Jyväskylän Suurajo alkoi kiinnostaa entistä enemmän ruotsalaisia rallitaita ja koko Ruotsin parhaimmista saapukin v. 1957 Jyväskylään tavoittelemaan voittoa. Kotimaisia ajajia oli tavallista vähemmän, sillä osanottajia oli kaikkiaan vain 58.

Ensimmäisen kerran meni voitto ulkomaille. Ruotsin Erik Carlsson vei voiton parhaana suomalaisparina — Kalpala-Kalpala — sijoitua kolmanneksi. Ruotsalaisten menestys oli täydellinen, sillä kymmenen parhaan joukossa oli seitsemän ruotsalaista.

Seuraavana vuonna kilpailun ulkolainen panos lisääntyi, Ruotsista saapui 11 paria uusimaa-

ESSO EXTRA MOOTTORIBENSIINI -UUTTA VOIMAA JA KIIHTYVYYTTÄ

Antakaa Esso-miehemme täyttää autonne täällä korkeaklaanilla Esso Extra moottoribensiinillä. Se irrottaa moottorista sen salatuin voimareservit. Esso Extra moottoribensiini merkitsee autollenne uutta voimaa ja kiihtyvyyttä.

PANKAA TIKKERI TANKKIIN

valitkaa nyt

kolmen *** tähden TOYOTA COROLLA**

nopeuden tähden *
tyylin tähden *
laadun tähden *

Katsokaa sen sulavan siroja linjoja! Ne houkuttelevat ajamaan. Kokellakaa kevyttä ohjausta, nopsaa vaihdetta, verratonta kiihtyvyyttä! Ne houkuttelevat ajamaan. Katsokaa tunnuksia, verrattomia hienoa verhoilua, mukavia istuimia, sormia hievelevää viimeistelyä! Ne houkuttelevat ajamaan. Katsokaa konepeiliä alle, verratonta varusteita, noteeraikaa näkyvyys, turvallisesti ajamaan nopeasti, tyylikkäästi, turvallisesti ajamaan. Ajanne nopeasti, tyylikkäästi, turvallisesti ajamaan. Ajanne nopeasti, tyylikkäästi, turvallisesti ajamaan. Ajanne nopeasti, tyylikkäästi, turvallisesti ajamaan.

ok auto **V. TAMMISEN AUTOLIIKE JA -KOULU**

Jyväskylä, Kalveronk. 8 Mänttä, Länsitorik. 9
puh. 15 891 puh. 47391

Ei yhtään ilmoittautunutta määräaikaan mennessä ajoihin

Kolmannet Jyväskylän Suurajot muodostivat eräänlaisen käännekohdan ajosten historiassa, sillä tuolloin tuli vakavana esille kysymys ajosten jatkamisesta. Monte Carlon ajon karsintaa ei enää tarvittu, joten siinä mielessä ei ajolla ollut entistä tehtäväänsä. Ilmoittautumisaikaan menneen ajosten sijasta oli ilmoittautunut vain yksi paria.

Järjestelytoimikunnan omavastuullisen rahituksen turvin kuitenkin järjestelyjä jatkettiin ja lehdistön voimakkaan tuen ansiosta starttipaikalle ennätysmäärä — 68 autoa. Ajojen luonnetta hieman muutettiin Monte Carlon rallin tyyliksi siinä mielessä, että lähtöpisteitä oli nyt kolme: Jyväskylä, Helsinki ja Oulu.

Ratamestari oli pidentänyt jälle reittiä, joka nyt 2160 km:n mittaisena ulottui aina Pallakselle saakka. Väriä ei kuitenkaan sanotavasti lisätty, vaan entinen matkailu jatkui. Kaksi pikataivalta ja pyrähdys Jyväskylänkadun asfaltilla ratkaisivat kilpailun. Ajoja voittajaksi selvisi kouvolaalainen pari Hietanen-Hixen ilman virhepisteitä.

☆ Uudet tuulet
Jyväskylän Suurajot oli suoritettu neljä kertaa herrasmiesten matkailuajona, mikä ei enää ralliurheilun kehittyä vastannut tarkeitustaan. Näinä vuosina oli ajoissa ollut mukana johtajia, joilla virallisesti kakkosohjaaja ajoi pikataipaleet ja johtaja ykkösohjaajana hoiti osuutensa matkajajasta. Tällaisena ''kakkosohjaajana'' aloitti ralliuransa sittemmin Volgalla merkittäviin tuloksiin päässyt Matti Kolehmainen.

HUOKEAT MITTAPÄIVÄT 15.-30. 8.

● Saatte mittapuvun näin edullisesti: 200:—, 230:—, 255:—.

MIESTENOSASTOLLA NUORISOHOUSUJA 25:—

LASTENOSASTO LOPPUUNMYyntI JATKUU

MUILLAKIN OSASTOILLAMME ON VIELÄ RUNSAASTI EDULLISIA TARJOUKSIA.

URHEVAOY Kauppakatu 28 Puh. 15 754

VOLVO 144

monen vuoden auto

Kun haluatte hankkia uuden auton vuosiksi eteenpäin — niin emme pä malta olla suosittelematta Volvo 144:ää. Volvo 144 tehdään seuraavina muunnoksina:

85 hv, 4-vaihteinen	115 hv, 4-vaihteinen
85 hv, automaattivaihteinen	115 hv, automaattivaihteinen

Tervetuloa tutustumaan!

Jyväskylä **HÄMEEN AUTOVARUSTE OY** Tallervonkatu 9
Puh. vaihte 18 601

— ja eräänä päivänä hekin aloittavat yhteisen ''rallitapaileensa'' kihlamyymälässämme.

Järvinen
KAUPPAK. 27

nyt ovat DUNLOP hinnat edulliset!
kysykää kauppiailtanne

FIAT turvallisuutta teille
Maahantuojat AUTONOVO OY

Vaihtueet FIAT-NECKAR-piirimyyjät Jyväskylän Autokellari Kilpisenkatu 5 Puh. 15 065

Mäntän Autokulma Mänttä, Länsitorinkatu 5 Puh. 47 485

FIAT 600 D Teho 32 hv/SAE. Nopeus: 110 km/h Ohjehinta: 6 630.—/5 980.— NECKAR JAGST 770. Ohjehinta: 5 800.—	FIAT 850 Teho 42 hv/SAE. Nopeus: 125 km/h Ohjehinta: 7 280.—/7 450.— automaattivaihteisella 8 590.—	FIAT 1100 R Teho 53 hv/SAE + Nopeus: 135 km/h Ohjehinta: 9 490.—/9 590.—	FIAT 124 Teho 65 hv/SAE Nopeus: 140 km/h Ohjehinta: 11 960.—/12 060.—
--	--	---	--